

Martna Põhikooli õppekava

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Martna Põhikooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- 1) Riikliku õppekava alusel koostab põhikool kooli õppekava. Kooli õppekava on põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
- 2) Kooli õppekava koostades lähtutakse kooli arengukavast ja paikkonna eripärast, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soovidest ning kasutatavatest vaimsetest ja materiaaletest ressurssidest.
- 3) Kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab vajadusel õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid õppekava arendustöösse.
- 4) Kooli õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule ja õppenõukogule.
- 5) Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest.
- 6) Põhikooli kooliastmed on:
 - 6.1. I kooliaste – 1.-3. klass;
 - 6.2. II kooliaste – 4.-6. klass;
 - 6.3. III kooliaste – 7.-9. klass.
- 7) Kooli õppekava üldosas esitatakse:
 - 7.1. õppe- ja kasvatusesmärgid ning -põhimõtted;
 - 7.2. õppekorraldus – tunnijaotusplaani õppeaineti ja klassiti, valikkursuste loendid ja kasutamine, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine, valikainete ja võõrkeelte valik;
 - 7.3. õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud, õppepäevad, ülekoollised projektid, õppekeskkonna mitmekesistamine;
 - 7.4. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
 - 7.5. õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
 - 7.6. õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
 - 7.7. hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
 - 7.8. karjääriteenuste korraldus;
 - 7.9. õpetajate koostöö ja töökava planeerimise põhimõtted;
 - 7.10. kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
- 8) Ainevaldkondade õppeainete ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemuste ja õppesisu klassiti.
- 9) Ainevaldkonnad ja neis kirjeldatavad kohustuslike õppeainete ainekavad on:
 - 9.1. keel ja kirjandus: eesti keel ja kirjandus (lisa 1);
 - 9.2. võõrkeeled: A-võõrkeel – inglise keel, B-võõrkeel – vene keel (lisa 2);
 - 9.3. matemaatika: matemaatika (lisa 3);
 - 9.4. loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4);
 - 9.5. sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 5);
 - 9.6. kunstained: muusika, kunst (lisa 6);
 - 9.7. tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7);
 - 9.8. kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 8).
- 10) Martna Põhikooli õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:
 - 10.1. usundiõpetuse ainekava – vaid riiklikus õppekavas toodud ainekava järgi (lisa 9);
 - 10.2. informaatika ainekava (lisa 10);
 - 10.3. karjääriõpetuse ainekava (lisa 11);
 - 10.4. ettevõtlusõpetus (lisa 12).

2. peatükk ÜLDOSA

1. jagu

Õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted

§ 2. Põhihariduse alusväärtused

- 1) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
- 2) Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostöömimise aluseks.
- 3) Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad «Eesti Vabariigi põhiseaduses», ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
- 4) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

§ 3. Põhikooli sihiseade

- 1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- 2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- 3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- 4) Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- 5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- 6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatustsükli, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- 7) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 4. Pädevused

- 1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.
- 2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
- 3) Üldpädevused on:
 - 3.1. kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
 - 3.2. sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
 - 3.3. enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme;
 - 3.4. õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitud, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpitud; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;
 - 3.5. suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid, ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
 - 3.6. matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
 - 3.7. ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;
 - 3.8. digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraal- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

- 4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.
- 5) Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.
- 6) Ainekavades esitatakse osaoskuste või õppeteemade kaupa taotletavad õpitulemused, mis toetavad kooliastmete õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamist ja valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet sõnalisel viisil.

2. jagu

Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

§ 5. Õppimise käsitlus

- 1) Kooli õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatusetegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslaste ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.
- 2) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilasele teema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.
- 3) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.
- 4) Õpet kavandades ja ellu viies:
 - 4.1. arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
 - 4.2. arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks eadajast ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
 - 4.3. võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
 - 4.4. kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras, tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
 - 4.5. luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
 - 4.6. kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemethodikat, -viise ja -vahendeid (sh suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
 - 4.7. kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;

- 4.8. kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igauhe individuaalsust.
- 5) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõimingu toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.
- 6) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisesteste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

§ 6. Õppekeskkond

- 1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsusust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
- 2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.
- 3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:
- 3.1. osaleb kogu koolipere;
 - 3.2. luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
 - 3.3. koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväarikust ning isikupära;
 - 3.4. jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
 - 3.5. märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
 - 3.6. välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
 - 3.7. ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
 - 3.8. luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
 - 3.9. luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
 - 3.10. luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
 - 3.11. korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
 - 3.12. korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.
- 4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:
- 4.1. kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
 - 4.2. õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;
 - 4.3. kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - 4.4. ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
 - 4.5. kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
 - 4.6. on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

- 5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sh kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

3. jagu I kooliaste (1.-3. klass)

§ 7. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sh andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

§ 8. Õppe ja kasvatuses rõhuasetused I kooliastmes

- 1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuses põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.
- 2) Esimeses kooliastmes keskendutakse:
 - 2.1. kõlbliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
 - 2.2. positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
 - 2.3. õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
 - 2.4. eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
 - 2.5. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
 - 2.6. õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- 3) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.
- 4) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

4. jagu II kooliaste (4.-6. klass)

§ 9. II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena, peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sh paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§ 10. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

- 1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmiste ja tegevusvaldkondade vastu.
- 2) Teises kooliastmes keskendutakse:
 - 2.1. õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
 - 2.2. huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
 - 2.3. õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
 - 2.4. õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- 3) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

5. jagu III kooliaste (7.-9. klass)

§ 11. III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 12. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitähtsuseks aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sh uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

6. jagu Õppekorraldus

§ 13. Läbivad teemad

- 1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- 2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:
 - 2.1. õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
 - 2.2. aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoollisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
 - 2.3. valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
 - 2.4. läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
 - 2.5. korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- 3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:
 - 3.1. elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
 - 3.2. keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
 - 3.3. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
 - 3.4. kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
 - 3.5. teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
 - 3.6. tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvus tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
 - 3.7. tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
 - 3.8. väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

§ 14. Õppe ja kasvatuse korralduse alused

- 1) Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest.
- 2) Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas; kasutatakse üldõpetuslikku õpet, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
- 3) Põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv I, II ja III kooliastmes on järgmine:

	1.	2.	3.	I KA	4.	5.	6.	II KA	7.	8.	9.	III KA
1. eesti keel	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
2. kirjandus				0		2	2	4	2	2	2	6
3. A võõrkeel			3	3	3	3	3	9	3	3	3	9
4. B võõrkeel				0			3	3	3	3	3	9
5. matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13
6. loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2
7. geograafia				0				0	1	2	2	5
8. bioloogia				0				0	1	2	2	5
9. keemia				0				0		2	2	4
10. füüsika				0				0		2	2	4
11. ajalugu				0		1	2	3	2	2	2	6
12. inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
13. ühiskonnaõpetus				0			1	1			2	2
14. muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
15. kunst	2	1	2/1	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3
16. tööõpetus	1	2	1/2	4,5								
17. käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus				0	1	2	2	5	2	2	1	5
18. kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
19. vaba tunniressurss	2	4	2	8	4	5	1	10	2	1	1	4
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	
Minimaalne nädalakoormus	18	19	23		21	23	29		28	31	31	

- 4) Lõikes 3 sätestatud nädalatundide seas on põhikooli I kooliastmes kaheksa, II kooliastmes kümne ja III kooliastmes neli nädalatundi vaba tunniressurssi, mida kasutatakse kooli tunnijaotusplaanis.
- 5) III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö korraldust kirjeldatakse kooli õppekava lisana eraldi dokumendina.

§ 15. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

- 1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
- 2) Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- 3) Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- 4) Põhikool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Kool järgib ning võtab oma tegevuse aluseks antud valdkonnas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 55.

§ 16. Hariduslike erivajadustega õpilastele kohaldatavad erisused

- 1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes. Haridusliku erivajadustega õpilase õppekorraldusel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-dest 46, 47, 48, 49.
- 2) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise aluseks kooli õppekava ühe osana on alates 1. september 2012. a „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“. Kool viib oma kooli lihtsustatud õppekava kooskõlla eelpool toodud riikliku õppekavaga.
- 3) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada valikainetele mõeldud tunniressursi.
- 4) Hariduslike erivajadustega õpilasele koostatakse vastavalt vajadusele individuaalne õppekava.
- 5) Hariduslike erivajadustega õpilastele osutatakse Martna Põhikoolis järgmisi tugiteenuseid: õpiabi ainetunnis, ainealane õpiabiplaan (aine järelõppe plaan), individuaalse õppekava (IÕK) koostamine õpilasele kooli otsusel, IÕK koostamine Läänemaa nõustamiskomisjoni soovitusel, IÕK koostamine ainevaldkonna andekatele lastele, ainealased konsultatsioonitunnid, täiendavad õppetunnid eksamiainetes 9. klassis, töö pikapäevarühmas, järeleaitamistunnid põhiainetes. Lisaks soovitage Läänemaa Rajaleidja ja erinevate keskuste poole pöördumist logopeedi, psühholoogi, sotsiaalpedagoogi teenuse saamiseks.

7. jagu

Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus ning põhikooli lõpetamine

§ 17. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

- 1) Kool lähtub oma tegevuses antud valdkonnas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 29, § 30, § 37, § 38 ja § 40-s sätestatust.
- 2) Õpilase arengut toetavad koolis pikapäevarühm, huvitegevus koolis ning arenguestlused.
- 3) Hindamise eesmärk on:
 - 3.1. toetada õpilase arengut;
 - 3.2. anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
 - 3.3. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - 3.4. anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- 4) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
- 5) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sh hoolsuse) kohta vähemalt kaks korda õppeaastas kooli õppekavas kehtestatud korras.
- 6) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord sätestatakse kooli õppekavas.
- 7) Hinded tehakse lapsevanemale teatavaks õpilaspäeviku, e-kooli ja vajadusel hinnetelehe kaudu.
- 8) Õpilasel ja lapsevanemal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada ja taotleda nende muutmist kahe nädala jooksul pärast hindest teada saamist.
- 9) Hinde pannud õpetaja vastutab hinde objektiivsuse eest ja on kohustatud selgitama hindamisnorme ja kriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.

- 10) Kui õpilane või lapsevanem ei ole õpetaja otsusega nõus, on tal õigus pöörduda kooli direktori poole vastav kirjaliku avaldusega. Avaldust menetletakse vastavavalt Haldusmenetluse seaduses ettenähtud korrale.

§ 18. Kujundav hindamine

- 1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 2) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sh üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.
- 3) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 4) Õpilase käitumise hindamise aluseks on tema poolt kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli.
- 5) Õpilase hoolsuse hindamise aluseks on tema suhtumine õppeülesannetesse, kohusetundlikkus, töökus, järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

§ 19. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

- 1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 2) Hindamine viiepallisüsteemis:
 - 2.1. hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral;
 - 2.2. hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
 - 2.3. hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kool lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
 - 2.4. hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
 - 2.5. hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemustesaavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 3) Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90 -100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75 -89%, hindegaga „3” 50-74%, hindegaga „2” 20-49% ning hindegaga „1” 0 -19%.
- 4) Kool võib õpilase hindamisel kasutada I ja II kooliastmel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Martna Põhikoolis hinnatakse niiviisi 1.klassi õpilasi.

- 5) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega «nõrk».
- 6) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- 7) Koolist puudunud õpilane sooritab arvestusliku töö õpetajaga kokkulepitud ajal üldjuhul kahe nädala jooksul ning e-kooli klassipäevikus olev märke „x“ asendatakse hindega.
- 8) Õpilasele, kes oli arvestusliku töö tegemise päeval tunnis, kuid jättis selle täitmata, tehakse klassipäevikusse hinde kohale märke «1». Õpilasel on õigus täita vastav ülesanne üks kord õpetajaga kokkulepitud ajal kahe nädala jooksul. Arvestusliku töö hinne märgitakse e-kooli klassipäevikusse. Õpilane, kes sooritas arvestusliku töö hindele «puudulik» või «nõrk», täidab vastava ülesande uuesti õpetajaga kokkulepitud ajal üldjuhul kahe nädala jooksul.
- 9) Kui õpilasel on veerandi, poolaasta või kursuse lõpus klassipäevikus arvestusliku töö hinde asemel märke «x», «1» või «2», võib õpetaja anda talle arvestusliku töö või mõne muu ülesande, et kontrollida tema teadmisi ja oskusi ning välja panna puuduv arvestusliku töö hinne.

§ 20. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

- 1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks. Põhikool võib tõsta hinnete koondamise sagedust ning kasutada poolaastahinnete asemel näiteks veerandihindeid või trimestrihindeid. Üldjuhul esitatakse koondhinded viie palli süsteemis.
- 2) I ja II kooliastmes võib kokkuvõtva hindamisena kasutada vähemalt kaks korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtvate hinnangute andmist, millel ei pea olema numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvast hinnangus peab selgelt kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.
- 3) Kui õppeaine poolaastahinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele «nõrk» või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.
- 4) Õpilasele, kelle poolaastahinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- 5) Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne enne viimase õppeveerandi lõppu.
- 6) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeveerandi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeveerandi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
- 7) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- 8) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

- 9) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 10) Lõikes 5 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

§ 21. Põhikooli lõpetamine

- 1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad» ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul ja on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö.
- 2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
 - 2.1. kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
 - 2.2. kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- 3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

§ 22. Karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

- 1) Karjäärinõustamise korraldamisel III kooliastmele kasutab kool Läänemaa Rajaleidja Keskuse spetsialistide teenuseid.

§ 23. Õpetajate koostöö ja töökava planeerimise põhimõtted

- 1) Õpetaja töökava on dokument, mille järgi toimub õpetöö tunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli. Õpetaja töökava arvestab teiste aineõpetajate töökavasid ning võimalusi õppeainete vaheliseks lõimumiseks.
- 2) Õpetaja töötab kooli õppekava alusel välja töökava, arvestades õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse ning koostöö ja ühisprojektide võimalusi teiste aineõpetajatega.
- 3) Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale ning teiste õpetajate töökavasid.
- 4) Õpetaja töökavad võivad olla poolaastate kalenderplaanina.
- 5) Töökavas on õppesisu liigendatud ulatuslikemate teemade järgi, näidatud on olulisemad alateemad, põhimõisted, kasutatavad meetodid, õppekirjandus jm õppematerjal, oodatavad õpitulemused ja nende hindamise aeg ja moodused.
- 6) Õpetaja töökava õppesisu osas kavandatakse täpselt eesmärgistatud õppeülesanded õpitulemuste saavutamiseks.

3. peatükk

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

§ 24. Martna Põhikooli õppekava üldosa rakendus

- 1) Kool rakendab tagasiulatuvalt kooli õppekava seisuga 1. september 2014 a. ning viib kooskõlla Põhikooli riikliku õppekavaga seisuga 1. jaanuar 2015 a.
- 2) Kooli õppekava kinnitab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule ja õppenõukogule.